

45112 2016

L. D. T. O. M. F. F. L. S.

DISPUTATIONEM INAUGURALEM MEDICAM

De

POLLINCTURA,

Consentiente

AMPLISSIMO ORDINE MEDICO

in

ELECTORALI GERANA,

P R Æ S I D E

Viro Nobilissimo, Excellentissimo & Experientissimo,

DN. JUSTO VESTI,

Med. Doct. Pathologiæ Profess. Publ. Ord.

Facult. Med. Assessore gravissimo,

Dn. Patrono ac Promotore suo summè observando,

P R O L I C E N T I A

Assumendi DOCTORIS GRADUM,

Publico Examini Eruditorum

submitte

JOH. FRIDERICUS BREBISIUS,

C U R I E N S I S,

IN AULA COLLEGII MAJORIS,

AD DIEM 30. APRILIS, St. Vet.

An. M.DC.XCV.

Horis Antemeridianis consuetis.

ERFURTI, TYPIS GEORGII HENRICI MÜLLERI.

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

Jesu Juva!

PROOEMIUM.

Edicum non solummodo per certa remedia circa Hominis Sanitatis Conservationem & Restaurationem, verum quoque circa hujus corpus exanime occupatum esse debere, hodiernum con-

suetudinis ratio, praesertim apud Magnates & personas Illustres exoptulare videtur. Horum enim corpora ut à corruptione liberentur, & à putredine praeserventur, variis aromatibus & balsamicis remediis condiri solent. Hanc igitur Polincturam, quomodo debito modo institui debeat, impresentiarum, loco speciminis inauguralis Eruditorum disquisitioni placida subicere, animum induxi meum, benignissimum Numen supplex venerans, ut in hoc negotio Gratiae suae Spiritu mihi adesse, & ausibus meis clementissime exoptatissimum FELICITER addere velit!

THESIS I.

um secundum Platonem cognitio-
nem nominum excipiat rerum ipsarum
cognitio, ideo & jam in præsentî, quan-
tum propositi mei ratio permittet, *Pollin-
ctura* Etymologiam, Homonymiam &
Synonymiam consideraturus sum.

TH. II.

Pollinctura itaque, quoad Etymologiam, natales
suos secundum Autores Grammaticos debet Latinita-
tis civitati, & derivatur à verbo Latino Pollincio; unde
Pollinctura Germanis vocatur: *Der Todens-Cörper Sal-
bung / oder Balsamirung.*

TH. III.

Quoad Homonymiam, sumitur interdum pro bal-
samatione & pollinctura brutorum, avium, insectorum,
quæ nonnunquam ad centum, vel plures annos à corru-
ptione fuere conservata; Nonnunquam pro inunctio-
ne balsamorum, vel oleorum in morbis, v. gr. cum bal-
samo Anglicano simplici, vel completo, Embryonum in
corpore viventium, item in ludis Olympiacis & conse-
crationibus ad officium. Non rarò quoque balsamatio
cum balsamicis siccis pulveribus in corporibus emortu-
is instituitur, quæ balsamatio *in via sicca* dicitur, ad diffe-
rentiam alterius, quæ *in via humida* fieri solet. Strictè
verò hîc sumitur pro balsamatione, seu Pollinctura cada-
verum humanorum cum diversis, iisq; balsamicis, spi-
rituosis & aromaticis ingredientibus & remediis, sive
siccâ, s. humida viâ instituat. Mitto hîc, quæ adduci
possent alia; neque enim instituti mei est, longius hisce
immo-

immorari: Satis enim erit, receptâ significatione, no-
men hoc in Scholis Medicis usitatum esse ab institutione
hominum & usu temporis, prout ex Plauto demonstrari
potest. Synonymiam in modò allatis latere, cuivis ob-
vium esse puto.

TH. IV.

Definitur Pollinctura, quod sit Inunctio cadave-
ris humani cum Myrrha, Aloë, aliisque balsamicis & a-
romaticis spirituosus remediis, vel in forma sicca, vel
liquida instituta, ut cadavera à corruptione & putre-
dine diutius serventur immunia.

TH. V.

Inunctionem verò cadaveris humani formalem
dicimus rationem, siquidem ab hac excluditur illa inun-
ctio, quæ olim in ludis Olympiacis apud Ethnicos à
provocantibus ad duellum instituebatur, ut ad conten-
tiones & pugnas eò alacriores essent; quin & ab ista, quæ
in agonizantibus exerceri solet. Ex his itaque specie-
bus diversis inunctionis triplicem statuere solent finem
Autores, nempe Physicum, seu Naturalem, deinde Poli-
ticum, seu Civilem, ac deniq; Mysticum, seu Spiritua-
lem.

TH. VI.

Circa igitur Pollincturam nostræ considerationis
varia perpendenda veniunt, nimirum: *Origo, Personæ, Re-
media, seu Materialia, Modus, Finis & denique Ratio.*

TH. VII.

Quod attinet Originem, hanc optimè nôrunt isti,
qui antiquitatum monumenta non fugitivò perlustrâ-
runt oculô. Plurimi in hoc consentiunt, quòd Ægyptii

præ aliis hunc morem observaverint in defunctorū corporibus, imprimis os & oculos clauderint, fasciā strinxerint, capillos totonderint, corpus laverint, unguentisque unxerint, hincque delibutum linteis cadaver obvolverint, hōcque modō curatum sepulchro tradiderint. Hoc ipsum confirmare videtur *Plinius* lib. 2. cap. 37. inquit: *Ægyptiis mos est, cadavera asservare medicata, i. e. uncta & condita aromatis.* Ab Ægyptiis hanc artem didicerunt Ebræi, uti hoc patet ex *Genes. Cap. 50.* ubi Josephus servis suis Medicis præcepit, ut corpus defuncti parentis aromatis condirent. Et hæc ipsa consuetudo mortuorum Corpora balsamicis liquoribus inungendi à Judæis ad Christianos delata fuit, ita, ut adhuc hodie per duret, & continuetur apud Christianos, præsertim apud Imperatores, Reges, Principes, aliosq; Magnates, quorum corpora exenterantur, & fragrantissimis aromatis adimplentur.

TH. VIII.

Ordinis ratio insuper requirit, ut etiam personarum certarum mentio fiat, quibus præ aliis hicce inungendi honor exhibitus fuit; non enim indifferenter omnibus hominibus antehac familiaris erat, sed hīc honor solummodō spectabat ad eos, qui Regiō stemmate decorabantur, quique præ aliis spectabili ac illustri præfulgebant honoris titulō. Prætereà testantur Historici accuratiores, hunc morem antiquitūs observatum fuisse semper, ut Nobilium corpora sepulchro tradenda, prius inungerentur, & tunc sepelirentur. Ita permulti asservantur Constantinopolitani Imperatores, item Caroli M. Corpus aromatisatum fuit; qui mos adeō invaluit apud viciniōres, ut nullus fermè de Principibus emortuis reperiatur, cujus corpus hodiè non balsamicis conditur.

TH. IX.

Media seu materialia quibus cadavera condiuntur, & à corruptione & putredine liberantur, varia eaque diversa tam à Veteribus, quam Neotericis præscripta prostant. Et quidem à Veteribus condiebantur corpora, præcipuè: *Myrrbâ, Aloë*; denique iterum alii alias quoque addebant, species, ut: *Mel, cedrum, sal, ceram, bitumen & resinas nitrum opobalsamum, gypsum*, etc. uti referunt Historici, quòd Æthiopes gypsô suos mortuos jam arefactos obduxerint. Neoterici eadem fermè Materialia eligere solent, per multas tamen species & herbas, putredini resistentes, iisdem commiscent, vel ex his peculiarem eliciunt spiritum, solius cujus beneficiò corpora quævis à corruptione præservari observantur, in quibus comparandis liquoribus præcipue Angli & Batavi curiositates suas demonstrârunt.

TH. X.

Modum quod concernit, horum dantur infiniti; Ita *Rhases* describit sequentem. Primò vult, ut clysterizentur ejusmodi corpora medicamentis acutis & exsiccantibus, cum baurach sive, Salsugine colocynthide, additò multò sale, ipso corpore existente erecto, ita, ut venter comprimatur, & sic excermenta tum stercora egrediantur. Hoc factò, si expedit, aliud clysterium injiciatur ex *aloë, myrrbâ, acacia, galliâ muscatâ, alipta muscata, nuce cupressi, nuce myristicâ, cinamomò, lignò aloës, santalis, crocò, alumine in aceto & aqua rosar dissolutis*; Illud totum injiciatur in intestina: Deinde anus benè ligetur cum multiplici compressione ac fascia, ne liquor ille ultimus exeat: Postea corpus cum alkitram, id est, pice nigrâ liniatur. Deinde naribus, auribus & ori argentum
vivum

vivum injiciatur: Sic enim custoditur, ne effluat cerebrum. Ultimò totum corpus sparadrapò factò ex pice nigra, resina, colophonia, terebinte, mastiche, storace, gumm. arab. tragac. & pulvere jam in secundo clystere adducto involvatur, prius tamen brachiis, tibiisque per se involutis. Sparadrapum suatur diligenter, & futuræ cum pice obducantur; brachia quoq; circa latera deponantur, pedes secundùm longitudinem disjunctim disponantur. Prius autem aspergatur totum corpus, ante sparadrapum applicationem, pulvere, ex quo secundus clyster est paratus, & loca vacua impleantur stupis involutis pulvere jam dictò. Insuper sparadrapum toris quoque pulvere sæpè dictò aspergatur, & iterum in aliò panno incerato involvatur totum corpus, & simul suatur, ut supra. Deinde fasciis fortibus firmissimè ligetur, involvendo postremò totum corpus in syndone munda, & consuatur diligenter. Postea in capsâ cuprea aut plumbea asservetur benè oblinita & ferro ignito clausa, in qua capsâ collocentur herbæ odoriferæ, sicut sunt: *Rosa, majorana, balsamitba, mentha* &c.

TH. XI.

Sequentem modum utpote compendiosiore, describunt nonnulli. Præparantur corpora mortuorum hóc ordine: Statim, cum mortua fuerint, per ventrem aperiuntur, & viscera omnia extrahuntur, venterque pulvere superius dicto aut altero ejusdem virtutis & multâ quantitate salis ac cumini impleatur; venter rursus consuatur & involvatur sparadrapò, ut dictum est. Et si vis viscera custodire, illa bene lota & mundata, sale conspergantur, & in ollâ plumbea asserventur, atque in capsâ reponantur.

TH. XII.

Aliam modum, utpote reliquis magis convenientiorem pro pingvibus & ventricosis quondam celeberrimi Medici præscripserunt in Summo Pontifice Alexandro Quinto, qui Bononiæ mortuus. Modus est talis: Primò præceperunt ministris, ut scinderent ventrem à scrobiculo cordis usque ad os pectinis, respiciendo tamen, ne intestina rumperentur. Deinde intestino recto ac duodeno ligatis & abscisis; extracta fuerunt intestina munda, absque foetore. Hoc modò & hepar, splenem, renesque vasis interceptis ligatisque & incisis eximebant; omnibus in una capsula positis. Deinde ad petus transeuntes pulmones cum corde & stomacho cum suis ligaculis & adhærentiis extraxerunt. Lingva etiam, sub Mento incisione factâ, exempta est cum trachea, sive aspera arteria. Deinde amoverunt arteriam aortam & venam cavam. Hoc completo, benè absterferunt omnia spongiis immixtis. Deinde humectârunt cavitates aquâ vitæ, ablutis tamen prius partibus omnibus diligenter. Ultimò omnibus ter quaterve spongiis absterfis, pulverem sequentem cavitatibus imposuerunt:

Rz.	<i>Myrrha</i>	<i>Gall. muscat.</i>	<i>Alumin. ust.</i>
	<i>Aloes caballina</i>	<i>Alipt. muscat.</i>	<i>Sangu. dracon.</i>
	<i>Succotrine</i>	<i>Santalorum omn.</i>	<i>Bol. armen.</i>
	<i>Acacia</i>	<i>Lign. Aloes</i>	<i>Terr. sigill. ana.</i>
	<i>Nuc. cupress.</i>	<i>Cymis.</i>	<i>part. æquales M.F. Palo.</i>

Semper tamen aliquid interpositum fuit de bombace & iterum de pulvere, usque dum totus venter repletus fuerit ac rursus à ministris conlutus. Tandem balsamum colliquatum cum albumine ovi, & bombace intinctum ano, intestino recto prius exempto, impositum fuit, item ori, naribus & auribus. Deinde sparadrapo ex cera & terebinthi-

binthina confecto totum corpus fuit involutum : Tibiæ, verò crura & brachia separatim. Intestina autem & alia viscera statim fuerunt sepulta. Facies ejus fuit lota cum aq. rosar, benè salita. Vid. *Petr. de Argillata.*

TH. XIII.

Hoc sequenti balsamico pulvere usus est *Spiringius* suo tempore magni nominis Medicus pro illustri Domina *Jobanna de Burgundiâ Domina de Gulenburch in Hoochstraten*, Anno 1511.

Rz.	<i>Myrrhe.</i>	<i>Galange.</i>	<i>Sandarac.</i>
	<i>aloes caballin.</i>	<i>Nuc. cupress.</i>	<i>Storac. calamit.</i>
	<i>alumin. roch. ana.</i>	<i>Olibani.</i>	<i>Ros. rub.</i>
	℞ ij	<i>Thuris.</i>	<i>Fl. Chamomill.</i>
	<i>Aloes succotrin.</i> ℞ j	<i>Mastich. ana.</i> ℞ iij	<i>Lavendul.</i>
	<i>Cumini.</i> ℞ iij	<i>Xylo-aloes.</i>	<i>Anthos.</i>
	<i>Zedoar.</i> ℞ ss	<i>Xylo-balsam.</i>	<i>H. Majoran.</i>
	<i>Sal. commun.</i> ℞ iij.	<i>Carpo-balsam.</i>	<i>Origan.</i>
	<i>Alispæ muscat.</i>	<i>Spic. nard.</i>	<i>Puleg.</i>
	<i>Gall. muscat.</i>	<i>Santalor. omnium</i>	<i>Calamentb.</i>
	<i>Garyophyll.</i>	<i>ana.</i> ℞ iij.	<i>Meliss.</i>
	<i>Macis ana.</i> ℞ j	<i>Acacie.</i>	<i>Mentb.</i>
	<i>Cinnamom.</i>	<i>Sangu. drac.</i>	<i>Menthastr. ana.</i>
	<i>Camphor.</i>	<i>Boli arm.</i>	<i>Mij.</i>
	<i>Nuc. musc.</i>	<i>Terr. sigill.</i>	

M. F. Pulv. cavitatibus internis & visceribus extractis adspargendus.

TH. XIV.

Cum Domina de Houte Kercke, Comitissa, filia Domini de Egmont, puerpera mortua esset Hagæ Comitum Anno 1582. die 9. Jan. à celebri quodam Medico, antequam Heurnius, Professor Lugdunensis Batavorum, qui simul erat vocatus, advenisset, pulvis balsamicus præscriptus est talis :

Rz. Alo-

Rz. Aloes lb iſſ.
Myrrh. lb iſſ.
Absynth. commun. M. viij.
Rorismarin. M. iij.
Cumini. lb iſſ.

Sampſuch. lb iij.
Storac. calam. ℥j.
Trochif. alipt. muscat. ℥ij.
Misc. F. Pulvis.

497 202

Corpus incilum, visceribus extractis & prius repurgatum, spongiis aq. frigid. immersis primùm, postea aq. vitæ madefactis, bombace impletū est intinctâ in aq. vitæ, intersperso præscripto pulvere, donec totum corpus secundum quasvis cavitates repletum fuit, quod consutum, ut moris est, cerato involutum est.

TH. XV.

In Corpore Serenissimi cujusdam Archi-Ducis Austriaci, factâ incisione, ut artis est, sequentia medicamenta pro conditura â Celebris Medico, Cornelio Buseo, Anno 1484. 10. die Julii præscripta sunt & adhibita.

Rz. Aloes succotrin. lb iſſ.
Myrrh. lb iſſ.
H. Absynth. exsicc.
Rorismarin.
Mentha.
Meathastr.
Salvia.
Lavendul.
Majoran.
Thym.

Origan. ana. M. ij.
Sem. Cumia. lb ss.
Caryophyll.
Nuc. muscat. ana. ℥ss.
Storac. calamic. ℥ij.
Benzoin. ℥j.
Trochif. alipt. muscat. ℥ss.
Rad. Ireos. ℥ij.
Calam. aromat. ℥vi.

Contund. & F. Pulv. btiliss.

Item.

Rz. Fol. Lauri.
Menth.
Meathastr.
Serpill.
Absynth.

Rorismar.
Flor. ros. rub.
Majoran.
Lavendul. ana. M. iij.

Coquantur in acet. fortissim. ℞ 12. ut vj. ℞ remaneant,
colaturæ addendo, Alumin. ℞ j. & Sal. comm. ʒvj.

TH. XVI.

Cæterùm cadaver condiendum hoc modo præpa-
rari potest, sc. primo Ventrem cruciatim indicendo, i-
ta tamen, ut umbilicus adhærescens integer alteri parti
relinquatur, deinde intestina eximendo unâ cum sto-
macho, renibus, hepate ac splene; posthæc pectus aut
per medium aut utrinque, ubi cartilagosæ sunt par-
tes, dividendo. Deinde viscera medii ventris, ut: Cor,
pulmones, œsophagus ad radicem lingvæ abscindan-
tur & auferantur. His ablatis corpus aquâ frigidâ benè
ac diligenter lavetur & spongiis abstergatur, quæ ablu-
tio aceto reiteretur, & ultimò cum aqua vitæ insti-
tuatur. His ordine absolutis, pulveres inspergantur,
cum iisque carnes perfricentur, non secus, ac si caro suil-
la sale condiatur. Postea stupis aq. vitæ intinctis expres-
sisque & pulveribus cavitates impleantur, venter con-
suatur cum pectoris cavitate. Ad caput simul con-
diendum quidam in vertice foramen faciendum esse vo-
lunt, ut isthinc cerebrum auferri possit, dein ordine, ut
dictum est, lavatur calvaria, postea pulvere supra scripto
& stupa adimpletur. Hinc totum corpus panno lineo
involvendum calido, sejungendo singula membra, ut in
Italia fieri solet, (quod à Patre meo sæpius audivi) ut di-
gitus digitum non attingat, postremò pice navalipannus
illinitur.

TH. XVII.

Plures modos condiendi cadavera, apud veneran-
dam antiquitatem usitatos, impresentiarum adducere
superfedeo, brevitati studens. Quomodo Ægyptii cor-
pora

pora condire soliti sint, vid. ap. *Harodotum & Celium*, pag. 235. & 653. *Agefilai* cadaver cerâ conditum & *Alexandri M.* cadaver melle illitum esse, inquit pag. 144. idem *Cælius*. *Mesues* capite de Aloe inquit: *A putredine vindicat, etiam cadavera præservat myrrha mixta.* Ita ap. *Jobann. Evangelist.* cap. 19. *Nicodemus* fecit misturam myrrhæ & aloes ad libras fermè centum. Et ille ac *Josepb. Arimatæbiensis* sumserunt corpus *Jesu Salvatoris* nostri & involverunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est *Judæis* sepelire.

TH. XVIII.

Tandem adnectere placuit condituram Personæ alicujus illustrissimæ, quæ paucis abhinc annis è vita decessit, ad cujus corpus condiendum Genitor meus cum aliis adhuc Medicis, eorumque ministris chirurgis, requirebatur, cuique operationi ego simul interfui, cunctaque oculis meis usurpavi. Balsamicus pulvis paratus erat sequens:

Rz. *Sal. Commun.* ℥vj.
Cumin. ℥j.
Aloës caballin. ℥ij.
Vitriol. ℥.
Myrrh.
Bol. arm. ana. ℥ss.
Cortic. malor. aurant. ℥v.

Flor. Chamomill. utriusque
Lavendul.
Anthos.
Herb. Majoran. thym.
Origan. absynth.
Puleg. rut.
Calamenth. Sabin.
Abrotani Salvia.
Meliss. menth. ana. m. v.

F. Pulv. pro conditura.

Antequàm autem incisio fieret & pollinctura institueretur, vesperi circa horam nonam præsentibus omnibus consanguineis Illustrissimis & aliis ministris Aulicis, priùs facta est adhortatio ad omnes, qui præsentibus e-

rant, tum Medicos, tum Chirurgos, ut diligenter omnia inspicerent, parentique meo testes essent de visceribus læsis atque illæsis; apertè enim dixit pater meus, quòd causa mortis non tantùm in genu affecto & arthridite constiterit, sed potiùs provenerit ex affectu pulmonali. Hisce præmonitis Chirurgus alter & senior, Medicis jubentibus, incisionem peregit hoc modo: Incisionem ventris fecit per longitudinem, incipiens ab ipsa mucronata pectoris cartilagine ad os pectinis usque; deinde per latitudinem, ita tamen, ne intestina aliæque viscera læderentur & ut umbilicus adhærescens integer alteri parti relinqueretur & ita inciso peritoneo omnia viscera infimi ventris in conspectum veniebant, hepar erat illæsum, ut palam videntibus ac conspicientibus constabat, neque scirrhus, neque apostemate neque inflammatione erat infectum: Sic etiam lien, tum intestina benè se habebant & ventriculus similiter, nisi quod is flaccidus esset, ut antea erat prædictum, alioquin nullum vitium conspiciebatur. His diligenter perspectis, jusserunt Medici chirurgos, ut eximerent intestina, recto ac duodeno prius ligatis, more solito, deinde hepar simul cum suis ligaculis, factâ decenti ligaturâ in locis debitis, eodem modo lienem & stomachum. Hæc omnia viscera exempta ponebantur, prius conspersa pulvere condituræ supra descripto, in capsula lignea, benè pice internè & externè obducta, & terræ mandata fuerunt. His ita repositis, renes inspexerunt & ut per medium inciderentur, mandaverunt & invenerunt eosdem repletos fragmentis lapillorum, quos chirurgus in copia extrahebat, eosque Syndone collectos ad Illustriss. conjugem, ut & ipsa spectaret, miserunt. Deinde jusserunt pariter, ut Chirurgus transfiret ad thoracem, quo
aper-

aperto, statim fœtor horribilis apparuit, ex ipso pulmo-
ne corrupto prodiens, ut incubiculo præ fœtore vix per-
manere potuerimus: At pater meus sudariolum aceto
insuccatum ad nares cum ligasset, manuque arriperet i-
psum pulmonem, ac omnibus spectandum præberet, a-
deo putrefactus erat, ut levi compressione, per digitos
difflueret, exeunte materiâ corruptâ admodum puru-
lentâ & fœtidâ. Antequam autem compressione rum-
pebatur pulmo, in membrana peculiari hærebat pus vo-
micæ instar, quæ maculis plumbeis, cæruleisque erat
consperfa; sed cum eandem manu attigisset, perrupta
vomica, materiaque corrupta, fœtida, feculentaque ef-
fluebat, quæ præcipua mortis causa fuit, ut parens præ-
dixerat. Nam pulmo ita ulceratus, cum in continuo
sit motu, Medicis omnibus id attestantibus, incurabilis.
Cumque præsentibus omnes hanc corruptelam animad-
vertissent ac spectassent, pulmo per chirurgum præ-
missis ligaturis in vasis sanguifluis exenterabatur, &
pulvere condituræ quoque aspersus, in capsula prædi-
cta, in qua viscera reliqua erant posita, & ipse collocaba-
tur. Postea cor quoque eximebatur, arteriâ magnâ ac
venâ cavâ prius constrictis, ut cruor interciperetur.
Cor autem magnum erat, multâ adhuc pinguedine ob-
situm, robustum nec flaccidum, unde admiratu minùs
dignum videbatur, illustrissimum hunc Dominum in
morbo Chronico tam diu vitam protraxisse. Hoc de-
inde in capsula plumbea, instar cordis figuræ parata,
molliter cum bombace, asperso undique pulvere, posi-
tum & terræ mandatum est. Postea, quia Illustriss.
Conjux injunxerat, ut etiam cerebrum inspicerent Medi-
ci, illi jusserunt Chirurgum ut pericranium simul cum
cute instar crucis discinderet cultello rasorio, demum
ferrâ,

ferrâ, ut in Anatomis fieri assolet, cranium sive calvariam aperiret, tunc incisâ durâ ac piâ matre, cerebrum albissimum invenerunt lactis instar omninò illæsum, humidum tamen, uti prædixerat Parens ex catarrho, quare insperso pulvere balsamico rursus superponebatur cranium, deinde partes pericranii cum cute filo duplicato & picato consutæ sunt. Interim in aures pro cerebri præservatione jusserunt Medici, ut Chirurgus infunderet argentum vivum, easdemque pice ac cerâ clauderet & abstrueret. Ultimò apertum est genu, quod inflatum erat, nullum tamen pus exhibat, sed sanguis crassus & coagulatus, cum nigredine / sub finein effluebat. Duravit hæc incisio à nona ad undecimam noctis horam. Quâ peractâ imperaverunt Medici, ut venter, abstersione præmissâ spongiâ acetô imbutâ, impleretur pulvere balsamico præscripto. Primò fiebat stratum ex pulvere, deinde ex stupa cannabinâ, demum pulvis iterum inspergebatur, donec undique essent repleta omnia. Eodem modo & pectoris cavitas repleta. Deinde filo duplicato & picato venter & pectus consuebantur, & applicabatur ceratum ex pice & terebinthina, ita quoque & super genu. Postremò totum corpus involvebatur sparadrapo, (quod confici jusserant Medici) additâ cerâ, terebinthinâ & pice cerati modo. Et ita imponebatur Illustris piè defunctus cistæ picatæ & plumbô interius circumductæ.

TH. XIX.

Stephan. Blanckardus, Duplicem modum condiendi cadavera describit, unum in via sicca, alterum in via humida, quibus ad aliquot centum annos à corruptione liberari possunt, & quoniam modus minus pretiosus, ideo præ aliis commendandus erit.

TH. XX.

Balsamatio in via humida sequenti modò instituitur: Salsugo præparatur, vel lixivium ex Salis marinis, & Aluminis anaticâ portione, cadaver expurgatum verò in lignea capsâ pice obducta collocatum prædicto lixivio immergitur, & conservatur per longum tempus; id quoque fieri potest cum Oleo terebinthinæ. Postquàm ergò cadaver cum Spiritu vini Rectificato probè adeo depuratum, & ita ablutum, ut Spiritus vini nullum sanguineum amplius obtineat colorem, tunc superfundendus erit Spiritus vini à Myrrha, succino, thure, mastiche &c. abstractus, in quo possunt conservari quæcunque animalia, ut Serpentes, lacertæ, aves &c.

T H. XXI.

Ubi verò totum cadaver humanū balsamandum, sequentem modū præscribit: Prius per os & œsophagum aqua calida per siphonem injiciatur & quidem tam diu, donec aqua calida tam clara effluat, quemadmodum fuit immissa, similiter cum arteriis & venis ita procedatur; ultimò cum Spiritu vini iterum, quemadmodum cum aqua calida procedatur, & tunc superfundatur in loculo stanneo Spiritus vini, qui totum cadaver à corruptione præservare potest; & hæc de via humida dicta sunt.

T H. XXII.

In via sicca, præmissâ ablutione omnium partium cum aqua calida atque Spiritu vini, sumatur Spiritus therebinthinæ cum cerussa vel creta alba per mixtus, C atque

atque facies, manus & totum corpus eodem obducuntur, ne flavescant; collocetur tunc cadaver in supremo loco ædificii, arteriæ repleantur cerâ rubrâ, venæ verò cerâ nigrâ, ne cadaver tam citò exsiccetur, & ut membra atque partes continuo expandi possint, peractio hęc labore, cadaver aëri liberiori exponitur, ut arefiat quoad tenus, facies atque manus, ut naturalem retineant colorem, cosmeticò aliquo obtucantur. Locò oculorum alii, ex vitro confecti, substituantur, genæ atque labia colore vivido rubro tingantur, ut ubique naturali & vivido corpori, quoad colorem adæquet.

TH. XXIII.

Corpore hęc modo mundatò, & ab omni humiditate liberato, totum quoad omnes partes interiores ac exteriores sequenti vernice inungatur: *Rz. Aloës, zheribintb. Mastich. ana. q. l.* Misce hæc invicem soluta cum cerussa. Hisce ita peractis, arcæ lignæ, ad præservationem comparatæ, mumia imponatur, ne ab omni aëris immunditie lædatur. Melius autem à corruptione tale corpus præservatur, si partes internæ corruptioni & putrefactioni facilè obnoxia vel removeantur, vel certò modò condiantur. Ita cerebrum, si capitis cutis cruciali modo incidatur, & cranium dimidiâ parte ferrâ removeatur, facile corruptibile eximatur, in cuius locum, prius institutâ oblatione cum vernice, varia fragrantia aromata substituantur. Eodem ferè modò & in cavitate thoracis proceditur, atque in cavitate abdominis, locoque viscerum, cavitates fragrantibus, & corruptioni resistentibus balsamicis, & aromaticis speciebus replentur.

TH. XXIV.

Si quis musculos vult à corruptione præservare, prius eosdem à suis membranis liberare, & aquâ & Spiritu probè emundare debet, postea exsiccentur leniter ad fornacis calorem, deinde omni die oleo therebinthinæ humectentur, donec musculosa caro tota irrorata sit, & tunc in pristinum locum reponantur. Hoc modo cadavera condita sive inuncta ad aliquot 100. annos ab omni corruptione immunia permanere posse, judicat supra allegatus *Blanckardus Tract. de Balsamatione cadaverum*, præsertim si aliquid de balsamo Copal superiori vernici addatur.

TH. XXV.

Mirandum proinde, quòd hic modus balsamandi corpora, utpote minus pretiosus reliquis, apud personas Illustres hodiernò tempore in Germania non familiaris sit, cum brevissimo tempore talis opertio absolvi possit. Modus expurgandi pulmones, cor, intestina, aliaque viscera cum priori coincidit.

TH. XXVI.

Finis hujus Pollinecturæ diversus ab Autoribus statuitur; & quidem Ægyptii cultum hunc singularem cadaveribus tanquam animarum domiciliis exhibebant, quas immortales esse judicabant, ideo & maximâ sollicitudine sale conspergebant ista, variisque aromatum & unguentorum generibus imbuta condiebant. Ap. Græcos hic cultus & honor solummodò iis exhibebatur, qui Regiò stemmate decorabantur, ac splendidò præfulgebant titulò; hic enim feralis cultus sæpe ap. eosdem

fuit Nobilitatis indicium, uti & adhuc hodie solummodo apud personas Illustres, Imperatores, Reges & Principes hic modus invaluit. Inunctionem etiam talem præprimis sacram Sacerdotibus & Prophetis ac Regibus solummodo competere, ex V. T. constat. Ita quoque inunctio ap. Judæos in conviviiis erat consuetus mos, quoties enim convivas honoratiores excipiebant, quos splendidè tractare volebant, eos vel balsamô vel aliis fragrantibus unguentis perfundebant, ut hōc modo exhilarentur.

TH. XXVII.

Finis ergò principalis erit, ut à corruptione cadavera & à putredine diutius servantur immunia. Deinde, ut quorum corpora viva ob status sublimitatem magnificimus, eorundem quoque corpora defuncta reverenter habeamus, & ut ita condita sint cognatis, ad virtutes ipsorum imitandas monumenta & incitamenta. Denique ut istiusmodi unctura sit testimonium fidei de resurrectione mortuorum, & signum futuræ æternitatis.

TH. XXVIII.

Ultimò quoque subnectenda erit Ratio, quare ab ejusmodi balsamicis corpora emortua per nimis longum tempus & plura secula incorrupta persistere possint. Brevibus & absque ullis verborum ambagibus judico, quòd aëris ad horam, imò momentum mutabilis, in porulos partium denegetur ingressus & inde oriunda confermentatio, à qua, tanquam causa omnium alterationum, nihil potest relinqui intactum ac immutatum.

Balsa-

Balsamica ergo, ab aëris injuria præservantia, impediunt, & denegant ejusdem per corporis poros transitum, quo modo & omnis generis fructus ac poma ab eodem in vitris inclusa, in aqua frigida ab aëre munita, ad plures annos à corruptione liberari possunt. Plura in medium afferre possem; sed quoniam in præsentiarum temporis ratio non permittit, & paginae angustia prohibet, L. B. atque curiosum ulteriores anasam disquirendi relinquo, simul contendens, ut, si curiosiora & meliora invenerit, Orbi Literario communicare velit, cui me totum mancipio, atque huic Disputationi coronidem impono & Deo T. O. M. pro hæctenus sua concessa in studiis gratia, maximas ago gratias; cui sit Laus, Honor & Gloria in sempiterna secula!

COROLLARIA.

I.

UTi Jurisconsultus sine lege asserere quicquam erubescat: Sic & Medicus sine experienciâ & ratione.

II.

Ad Medicum perfectum non solum

C 3

lum

lum requiritur Scientia Artis Medi-
cæ, sed & Prudentia.

III.

Applicare proinde prudenter
medicamenta pro variâ ægrotorum
constitutione, & morbi conditione,
Medici est.

IV.

Aëris mutatio magnorum sæpè
morborum remedium est.

V.

Balsamatio seu Pollinctura Chi-
rurgo soli non committenda, sed sem-
per debet institui cum directorio Me-
dici. Non semel enim factum, quod
imperiti Chirurgi sternum &
thoracem securi ape-
ruerint.

809 203
BREBISIUM præclarus Avus, Virtus-
que Parentis

Excitat, ut Cedrò dignos stimuletur
ad ausus:

BTyrigetum celebris quondam fuit il-
le Machaon:

Hic apud ingenuos excellit in Arte Variscos

Pœoniâ: genus antiquum commendat utrumq;

Nobile, Pannoniis quod derivatur ab oris:

Cum NOSTER tantis sit progenitoribus ortus,

Dedecus usque sibi putat, esse Parente minorem,

Dissimilem esse & Avis: Hinc summos ambit
honores,

Quos conferre brevi meditatur Apollo merenti:

His, precor, egregiis conatibus annuat Æther,

Famaque perpetuâ cum prosperitate sequatur.

αὐτοχρῆδ.

GEORGIUS CHRISTOPHORUS PETRI

AB HARTENFELS,

Med. D. Sacri Palatii Cæs. Comes, Archiat. Ele-

ctoral. Mog. Consul & Physicus Erffurten-

sis, Fac. Med. p. t. Decanus, Senior.

P. P. P. L. C. & c.

Dum

Dum tractas, qua non solum gens rustica ne
scit,

Sed quoque qua doctos saepe latere solent,
Rem facis egregiam, plenis quam gloria velis.
Eximusque sua sponte sequetur honos.

Paucis hisce
Nobili & Clarissimo
DN. DOCTORANDO
congratulatur

PRÆSES.

EXtinctum, renovans certò medicamine,
corpus,

Sic præstas specimen, laudibus inde nites!
Cæpta beet nutu Numen; Victosque Labores
Excipiant tandem præmia larga! precor!

*Nobili ac Clarissimo Domino JOHANNI FRIEDE-
RICO BREBISIO, hisce gratulatur & salu-
tem apprecatur & Incolumitatem!*

JOANNES PHILIPPUS EYSEL,
Med. Doct. Anat. Chirurg. & Botan. Pro-
fess. Publ. & Assessor Ordinarius,
P. L. C.

